

Medlem derved har kastet en temmelig stærk Besskyldning ud imod Bælgerne for, at de skulde være saa uselvstændige, at de skulde lade sig lede i en eller anden Retning, fordi en udenfor Kommunen Boende kom og talte med dem om, at de skulde vælge i denne eller hin Retning. Jeg har ikke kjendt til en saadan Agitation hverken i Henseende til Sogneraadvalg eller Amtsraadvalg, og jeg antager heller ikke, at det har været Tilfældet enten i Kjøbstæderne eller i Kjøbenhavn — paa det sidste Sted kunde det maasse være mest sandsynligt. Naar det ærede Medlem talte om, at vi først skulde vedtage denne Lov, naar Dplysningen var trængt ind i hver en Hytte, saa vil jeg spørge det ærede Medlem, om det ikke var ligesaa nødvendigt, at Dplysningen først trænger ind i hver en Gaard, thi jeg vil anbefale det ærede Medlem at lægge Mærke til, hvem der egentlig — især paa Landet — er i Besiddelse af den bedste Dplysning, om det hovedsagelig er dem, som han kalder Gaardmandsklassen, eller dem, som han kalder Husmandsklassen. Jeg har havt den Erfaring, at Husmændenes Børn ved den aarlige Examen i Almue-skolerne i Almindelighed have staaet sig ligesaagodt som Gaardmændenes Børn, og jeg har endogsaa flere Gange havt Exempel paa, at de bedst underviste Børn vare Husmænds Børn. Dernæst vil jeg spørge det ærede Medlem, naar man ser hen til, hvem der egentlig bliver valgt til Sogneraadet, om det da er de mindre Gaardmænd og Husmænd, eller om det er de større Gaardmænd, der ere i Besiddelse af de bedste Kundskaber. Jeg har havt Exempel paa, at de største Gaardmænd, naar de komme sammen, tale om deres Husdyr og Avlsdrift istedetfor at høre paa Forhandlingerne, og naar der saa skulde stemmes over, hvad der var forhandlet om, saa have de ikke engang vidst, hvorom Taleren var, hvorimod jeg paa den anden Side har Exempel paa, at en Husmand ikke alene har været Sogneforstander i flere

Åar og sat sig fuldstændig ind i alle de Sager, der forhandlede, men endogsaa under min Fraværelse har været foreløbig Formand og udført denne Gjerning til alle Sogneboernes Tilfredshed. Lader os engang se hen til Bondehøjskolerne. Kan man der sige, at den $\frac{1}{5}$, som har den privilegerede Valgret til Sogneraadet, sender de fleste Elever til disse Skoler, eller er det de $\frac{4}{5}$, der sende dem derhen? Jeg vil spørge dem, der kjende Bondehøjskolerne nøiere end jeg, om de have nogen Erfaring for, at det særlig er de Mænd, der høre til den høistbesatte Føntedel, hvis Sønner søge Bondehøjskolerne? Jeg tror det ikke, og derfor tror jeg heller ikke, at man skal sige, at vi skulle vente, indtil Dplysning trænger ind i enhver Hytte, thi efter den Erfaring, jeg har, tror jeg sandelig, at der trænges ligesaa haardt til Dplysning i Gaardene som i Husene og Hytterne. — Det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (S. S. Christensen), som kom med en Mængde statistiske Dplysninger, hænger bestandig i denne Beregning efter Antal af Gaarde og Huse, men dette er der jo slet ikke Tale om her. Her er der jo Tale om en Føntedel af de høistbesatte. Det kan være Handelsmænd, der nedsette sig paa Landet, det kan være Haandværkere, Gaardmænd og Husmænd, og det kan ogsaa være Præster, Skolelærere, kort sagt Folk i alle Livsstillinger. Det er slet ikke for det meste dem, der ere de største Eiendomme, som udgjøre denne $\frac{1}{5}$ af de høistbesatte. Jeg kan derfor ikke indse, at denne $\frac{1}{5}$, som jo bestaar af Folk i saa forskellige Livsstillinger, skulde have noget særligt Privilegium paa at have Forret fremfor de $\frac{4}{5}$, og naar man dernæst betragter Valgretten til Amtsraadet, saa er det jo soleklart, at naar $\frac{1}{5}$ af de høistbesatte har Ret til at sætte det større Antal Medlemmer ind i Sogneraadet, og Sogneraadets Delegerede saa igjen vælge den større Del af Amtsraadsmedlemmerne, saa er det i Grunden denne $\frac{1}{5}$ af de høistbesatte